

PO SOVIETINIŲ KEVALŲ

EILUTĖS IŠ LAIŠKŲ

Komunistinės valdžios Vilniuje leidžiamasis dienraštis Tiesa kasdieną skelbia redakcijoje gautųjų laiškų skaičių. „Vakar redakcija gavo 81 laišką“, pavyzdžiui, užrašoma virš skaitytojų laiškų skilties. Kartais tokių laiškų skaičius prašoka 100, retkarčiais nepasiekia 70, bet dažniausiai gautųjų laiškų yra aštuoniasdešimt ir keli. Visų tų laiškų redakcija, aišku, nespausdina. Keturių, kartais šešių puslapių dienraščiui tam pritrūkusių skilčių. Bet kone kasdieną po vieną ar du laiškus paskelbia, o, be to, dar santrumpų iš kelių tolimesnių laiškų. Tai savotiškas vox populi, kitaip sakant, liaudies balsas, ryškiai ir gana įdomiai atspindintis dabartinę Lietuvos kasdienybę, buitinius žmonių rūpesčius, iškilančius gyvenimo sunkumus, mažus džiaugsmus ir spręstinas problemas.

Eilutės iš vilniškės Tiesos skaitytojų laiškų maždaug aiškios be paaiškinimų. Žiupsnij jų čia ir paberiamo.

— Iš Kapsuko (buv. Marijampolės) man buvo pasiųsta **skubi** telegrama — Tiesos redakcijai rašo vilniškis A. Abraitis. — Adresas nurodytas visiškai tiksliai. Į Vilnių telegrama atėjo per pusantros valandos. Tačiau aš ją gavau tik po trijų parų, nors nuo ryšių skyriaus (t.y. pašto) iki mano namų vos keli šimtai metrų. Netrukdyčiau redakcijai, jei galvočiau, kad tai atsitiktinumas. Besiaiškindamas tokio „operatyvumo“ priežastis, susidūriau su ryšinių abejingumu, šaltumu. Ten net nesiteikė pasiaiškinti.

— Maršrutu Vilnius - Panevėžys autobusu išvykome į Panevėžį. Po poilsio Ukmergėje autobusas vėl pajudėjo. Konduktore pastebėjo, kad trūksta vieno pagyvenusio keleivio. Vairuotojas sustabdė autobusą ir palaukė, kol grįžo žmogus, nors pagal instrukciją galėjo jo ir nedaryti. Malonu, kad taip elgiamasi, — rašo J. Vasauskas.

— Lietuvos televizija paruošė laidą apie Rudaminioje restauruojamus (t.y. atnaujinamus) traktorinius rėmus. Gamyklai nepagailėta pagyrimų. Tačiau tikrovė kiek kitokia. Gaunamus restauruotus rėmus dažnai neįmanoma panaudoti, — skundžia si vieno Klaipėdos rajono kolchozo mechanikas M. Šeškas.

— Grįžęs į savo gimtinę, Akmene, radau iškirstą didelį šimtametį parką, — rašo A. Mačiulaitis. — Buvo labai puiki poilsio vieta. Dabar čia auga krūmokšniai. Į pietų pusę nuo Akmens buvo puikus miškelis, o iš kitos pusės beržynėlis. Juos taip pat iškirto ir panaudojo kurui.

— Mano nuomone, nors mūsų liaudis dabar kultūringa, kai kurie šiuolaikiniai eleraičiai nemažam skaičiui žmonių — kietas riešutas, — konstatuoja pavardės nepasirašęs vabalninkietis.

— Reiktų griežčiau kovoti su sukčiais, — rašo V. Puras, — kad pardavėjas, apgavęs pirkėją 10 rublių, daugiau papeikimų niekuomet negautų: jį reikia šalinti iš darbo.

— Chuliganizmas ir burokratizmas — tai visuomenės parazitai. Chuliganizmui daromas galas. Spauda ryžtingai turi kovoti ir prieš burokratizmą, — galvoja J. Didjurgis.

— Avalynės atelje (t.y. batų dirbtuvė), esanti Kaune, Mickevičiaus g. 38, spalio pradžioje priėmė užsakymą pasiūti aulinius batus. Po mėnesio dar negatavė. Lapkričio 21 dieną užsakymas jau atliktas. Prsimatuojau. Ir mano džiaugsmo kaip nebūta. Batus lengvai galima apsiauti ir nusiauti be rankų pagalbos. Vienas aulas susiūtas kreivai, kitas žymiai platesnis už pirmaį. Vienas padas raudonas, kitas pilkas, —iš Kaišiadorių rajono Tiesai guodžiasi P. Liukaitis.

— Man priklausomos spaudos dažnai visiškai negaunu, — paštinkinkais skundžiasi vilnietė E. Šimkūnaitė. — Ne visada pasiekia ir man siunčiama korespondencija.

— Teko važiuoti dizelininiu traukiniu Vilnius-Klaipėda iki Plungės, — savo kelionių įspūdžius Tiesos redakcijai pasipasakoja A. Povilaitis. — Traukinys eina visą naktį, tačiau ne tik kad atsigulti, bet ir žmoniškai atsistoti negalima. Traukinyje šalta, sustojimai nepranešinėjami, tamsoka. Ruožė nuo Šiaulių traukinys tampa priemiestiniu. (Stojama prie kiekvieno stulpo)... Traukinio Vilnius-Alytus vagonai pakeisti priemiestinio tipo kietais vagonais, o dar vėliau šis traukinys paverstas

STATYBOS

Nesiseka okupuotos Lietuvos statybininkams. Kai kitos žinybos pusmetinius ir metinius planus su kaupu įvykdė, trys statybos ministerijos vežėsi toli atsilikusios užpakalyje. Jos niekaip nepajėgia susidoroti su Maskvos padiktuotomis užduotimis. Trūksta savo darbą suprantančių statybininkų, stinga statybinių medžiagų, o labiausiai stokoja pakenčiamos organizacijos. Nereikėtų iš šitų faktų daryti išvados, jog tos užduotys arba planai yra milžiniški. Toli gražu ne. Ir šimtaprocentiškai juos išpildžius ar net viršijus vis tiek nebūtų patenkinti visi mūsų krašto žmonių, gyvulių, įmonių ir kiti poreikiai. Bet kai planai ne tik kad neįvykdomi, o tiesiog sužlugdomi, padėtis darosi katastrofiška, gresianti žymiai pakenkti ne tik žmonių sveikatai, kas Maskvai mažiausiai rūpi, bet ir žemės ūkio bei pramonės gamybai. O čia yra toks reikalas, kuriam okupantas negali būti abejingas. Pavergtųjų kraštų žmonės yra pati pigiausia prekė Sovietijoje. Tuo tarpu pienas, sviestas, mėsa, grūdai, įvairūs prietaisai ir mašinos yra labai vertinami. Užtat kai paaiškėjo, kad statybos šlubuoja, Maskvos interesų saugotoja okupuotame krašte — komunistų partija pakėlė didžiulį triukšmą. Ji spalio pradžioje sušaukė Vilniuje statyboms vadovaujančių žinybų ir asmenų suvažiavimą ir įsakė: „Statybos organizacijos kartu su subrangovais ir užsakovais turi nedelsiant numatyti konkrečias priemones, kad kiekvienas atiduotas objektas būtų laiku baigtas“. Už šio įsakymo net ir pavėluotą įvykdymą pažadėtus išmokėti šimto procentų dydžio premijas.

Liūdna statybų padėtis Lietuvoje ne dabar paaiškėjo. Rugpjūčio 14 d., minint statybininko dieną, buvo daugiau aimanų ir raudų, negu džiaugsmo ir pagyrimų. O tokiomis progomis juk priimta tik girtis ir didžiulis nuveiktas darbas. Zimaniėje Tiesoje statybininko dieną išspausdintame trumpame žodyje statybos ministras Sakalauskas paskelbė aišmauojančius faktus. Jis rašė: „Daugiau kaip trečdalis organizacijų neįvykdė pusmečio plano ir li-

ko valstybei skolingi darbų už beveik du milijonus rublių. Kai kurios statybinės organizacijos dirbo nerentabiliai, neįvykdė darbo našumo kėlimo užduočių. Neįvykdė 7 mėnesių plano ir ministerijos pramonės įmonės. Statybininkams jos liko skolingos 13,3 tūkstančio kubinių metrų langų blokų, 3,8 tūkstančio kubinių metrų grindų lentų“ ir t.t. Kas dėl to kaltas? Šiaudinis ministras Sakalauskas išdrįso ne tik savo žinybas kaltinti, bet paieškoti kaltininkų ir aukščiau. Jis mano, kad ministerijai skirtingi planai yra per dideli, nerealiūs. Sakalauskas savo samprotavimus toliau taip dėsto: „Statybos darbų planavimo sistema dar nėra tobula, nėra tvarkoma moksliniais pagrindais, paremta realiomis galimybėmis. Dažnai lemia atskirų žinybų subjektinius požiūris. Tokį **padiktuotą planą**, ypač jeigu jis žymiai didesnis, negu leidžia sąlygos, statybininkams įvykdyti nelengva“. Kas gi tuos planus diktuoja?

Atsakymas aiškus ir trumpas — Maskva. Pagirtina Sakalausko drąsa pirštu parodyti tiesiogį Kremliaus rūmus. Bet ir jis patį rūpinasi tik savo parapijos, t.y. statybininkų reikaliukais. O viso okupuoto krašto mastu į šį reikalą žiūrint, Lietuvai tuo geriau, juo didesni planai jos statyboms skiriami, o ypač gyvenamųjų namų statyboms. Todėl skystis reiktų ne dėl planų didumo, bet kad atimamos galimybės tiems planams įgyvendinti, kaip, pavyzdžiui, išsiuntimas gegužės ir birželio mėnesiais keleto šimtų statybininkų specialistų į žemės drebėjimo sugriautą Taškentą jo atstatyti. Įsivykdami jie su savimi pasiemė geriausią techniką. Statyboms Uzbekistano sostinėje vykdyti visos medžiagos siunčiamos iš Lietuvos. O juk anuomet jau buvo aišku, jog statybos namuose labai šlubuoja.

Jei Lietuvos komunistų partija nebūtų visiškai aklas Maskvos įrankis, bet nors kiek rūpintųsi ir savo šalies reikalais, ji su visais trimis statybos ministrais užprotestuotų prieš Lietuvos statybininkams mokamus pernelyg žemus atlygimus. Tolimojoje šlaurėje bei rytuose ir net kai

kuriose sovietinėse Europos respublikose statybininkai žymiai daugiau uždirba. Didesniais uždariais jie yra viliojami apieiti savo kraštą ir vykti į „placią tėvynę“ laimės ieškoti. Išreikalavimas okupuotos Lietuvos statybininkams didesnių uždarbių būtų jiems žymiai geresnė dovana, negu pabėrimas visos krūvos beverčių metalinių blizgučių ir popierių, garbės raštais vadinamų.

O pažadas „išmokėti šimto procentų dydžio premijas už atidavimą naudotis

antrajame šių metų pusmetyje visų gamybinių galingumų ir statybos objektų, nepriklausomai nuo ankščiau nustatytų jų atidavimo terminų“, yra ne kas kita, kaip premijos už apsilėidimą. Ateityje statybininkai neturės jokio noro plėsytis dėl planų įvykdymo. Iš tikrųjų koks reikalas nertis iš kailio, kad laiku būtų atiduoti statybos objektai naudojimui, jei už pavėluotą jų atidavimą galima gauti dvigubą atlyginimą... **Augustinas Upėnas**

SVEIKINIMAI IR PAGEIDAVIMAI

Vykdydama Vliko seimo pavedimą, Vliko valdyba skelbia šiuos priimtuosius pareiškimus:

Seimas sveikina naująjį Vliko pirmininką ir valdybą ir kviečia juos s nepalauką ir valdybą ir kviečia juos su nepalauktos nepriklausomybės atstatymo.

Lietuvių tautos valia, — ligus šimtmečius reikšta būti laisva ir nepriklausoma valstybe, pakartotinai paskelbta 1918 m. vasario 16 d. deklaracijoje, vienbalsiai patvirtinta Steigiamojo Seimo, krauju atpirta nepriklausomybės kovose, 1941 metų sukilime ir partizanų žygiuose, — te skatina visus į vieningą darbą iki nepriklausomos demokratinės Lietuvos atstatymo. Šios kovos pasiekimas priklausys ne tik nuo besikeičiančių tarptautinių sąlygų, bet taip pat ir nuo pačių lietuvių pasiryžimo ir susidrausminimo šioje kovoje.

Seimas kviečia Vliko valdybą jungti visas vyresniosios ir jaunesniosios kartos pajėgas šiam pagrindiniam tikslui — Lietuvos nepriklausomybei atstatyti.

Seimas pritaria Clevelande priimtajai rezolucijai dėl santykiavimo su pavergtosios Lietuvos gyventojais ir kviečia visas lietuvių organizacijas derinti savo veiksmus su joje nustatytais principais.

Seimas ragina Vliko valdybą ir tarybą išsamiau informuoti visuomenę apie Vliko uždavinius ir darbus ir palaikyti glaudesnius ryšius su visuomenės organizacijomis, rengiant pokalbius Lietuvos laisvinimo klausimais.

PASAULYJE

— Jau 358 metai, kai britai svarsto, kad reiktų pereiti prie dešimtinės pinigų sistemos, o dabartinė svarų ir penų sistema įsigaliojo karaliaus Offos laikais, VIII amžiuje, ji buvo perimta iš romėnų.

— 60 m. amžiaus sukakties proga Sov. Sąjungos komunistų partijos generalinis sekretorius Brežnevas apdovanotas Sov. Sąjungos didvyrio titulu.

— Sov. Sąjunga prižadėjo šių metų pradžioje duoti Egiptui tarp 200.000 ir 800.000 tonų kviečių.

— Nuvertinus rupiją ir pakėlus mokesčius, iš Indijos pradėjo bėgti ten dirbę arbatos augintojai.

— Susitarę su britais, vokiečiai konfiskavo 28 tonas Muenchene pagamintų Rodezijos užsakytų pinigų.

— Beždžionikės Bimbo, kuri, pabėgusi iš lėktuvo, jau seniai gyvena Londono aerodromo sandėliuose, vis dėlto nutarta pasigailėti — ji nebus nušauta.

— Apie 25 darbininkai, daugiausia moterys ir merginos, Nottinghamame (Britanijoje), gruodžio 22 d. pietų metu išėjusios taip užšventė, kad grįžo į darbovietę — batų fabriką — visą valandą pavėlavę, ir jiems buvo uždaryti fabriko vartai, nebentina, sako, prie mašinų leisti, tik vėliau po vieną buvo įleisti atsiimti atlyginimo.

— Medžiokliniai šunės atsivijo lapę iki Chesterio (Britanijoje) zoologijos sodo, lapę įbėgo į raganosio gardą, šunės išpaskos, bet miegojęs raganosis pašoko, piklos pasisukiojo ir išvijo juos, o lapę atsidūrė beždžionijų garde ir pagaliau dingo.

— Kadangi Kongreso partija nutarė nebesiūlyti jo kandidatui ir parlamentą, tai buvęs komunistuojantis Indijos krašto apsaugos ministeris ir Nehru draugas Krišna Menonas išstojo iš partijos ir kandidatuos į parlamentą kaip nepriklausomas.

— Kiniečiai ištrėmė tris sovietų žurnalistus.

— Kalėdoms nebebuvo atidaryta Berlyno siena, nes Rytų Vokietijos valdžia reikalauja pasirašant susitarimą pripažinti ją.

— JAV duoda 530.000 tonų grūdų Pakistanui ir 900.000 tonų Indijai (Indijai padintas kiekis, kai pažadėjo duoti ir Sov. Sąjunga).

— Mentone, Prancūzijos Rivieroje, iš statybos vietos naktį dingo didžiulis keliamašis kranas.

— Prez. de Gaulle'io patvarkymu, tarp kitų paleistas Alžyro sukilimo dalyvis gen. Challe (iš nuteistų už nusikaltimus Alžyre 3.420 kalėjimuose liko tik 68).

Septynios DIENOS

MIRĖ

JAV mirė Stanislovas Mikolaičikas, karometu vadovavęs egzilinei Lenkijos vyriausybei, 1945 m. grįžęs į kraštą su viltimi padaryti įtakos komunistiniam režimui ir kurį laiką ėjęs ministerio pirmininko pavaduotojo pareigas, bet 1947 m. vėl pasitraukęs svetur, kai grėsė pavojus jo gyvybei.

Taip pat JAV mirė garsusis Walt Disney, pirmasis pradėjęs gaminti mikimaufines filmas ir filmų pasaulyje susilaukęs pasaulinio garso.

IVYKIAI KINJOJE STEBINA

Vakarų pasaulį stebina tai, kad dabar raudonoji gvardija kaltina „pasukimu į kapitalistinį kelią“ kaip tik tris tu didžiųjų savo partijos vadų, kurių 1964 m. penki buvo išrinkti artimiausiais Mao Tsetungo talkininkais.

Didžiausią valdžią po Mao dabar turi krašto apsaugos ministris Lin Piao. Kol kas dar nepuolamas ir min. pirm. Čou En-lajus, bet ir jis nebegarbinamas. Iš to daroma išvada, kad Mao Tsetungas dabar nutarė remtis nebe tiek partija, kiek kariuomene. Tai partijos vadai stengiasi išlaikyti savo padėtį, dėl to jie ir puolami.

PRANCUZIJOS KAIRĖ SUSITARĖ

Prancūzijos socialistai, radikalieji socialistai ir komunistai sutarė veikti bendromis jėgomis artėjant rinkimams.

Panašus susitarimas yra buvęs prieš daugiau kaip 30 metų, kai kairiosios partijos kartu su komunistais buvo sudariusios liaudies frontą.

KAS GALI PRIKELTI STALINIZMĄ?

Albanijos komunistų partijos laikraštis skelbia, kad jis gavęs iš Sov. Sąjungos „tikrųjų komunistų“ atsisaukimą, kuriame raginama organizuoti ir nuversti dabartinę biurokratinių revizionistų valdžią.

Naujoji partija, sako, atstatytų tikrąjį komunizmą, koks jis buvo Stalino laikais, ir jai padėtų Albanija ir Kinija.

priemiestiniu. Geležinkelių valdyboje kai kas, matyt, nesupranta, kad priemiestiniai traukiniai skiriami pervežti keleiviams iš priemiestinių zonų į stambius miestus ir atgal. Nei Alytus, nei Klaipėda nėra Vilniaus miesto zonoje.

—M.V.

POŽEMINIŲ BANDYMŲ VARŽYBOS

JAV ir Sov. Sąjunga paskubom vykdo atominis bandymus požemiuose, norėdamos patobulinti raketų atominis smaigalius.

Kai dėl JAV, tai jos dar nesančios tikrai nusistačiusios, ar vykdyti tą patobulinimą, bet ir jos nenorinčios atsilikti nuo varžybų.

RODEZIJA BUS RESPUBLIKA

Rodezijos min. pirm. Smithas pareiškė, kad jo krašte negalios įstatymas, duodas kiekvienam žmogui teisę balsuoti, nei kol jis ir nei kol dabar Britaniją valdąs Wilsonas bus gyvi.

Su Britanija jis daugiau nebesitarsiąs, kol ją valdys Wilsonas. O kadangi Rodezijos klausimas perduotas tvarkyti J. Tautoms, tai ji pasiskelbsianti respublika.

KNYGA BUS IŠKARPYTA

Žuvus prez. Kennedžiui, jo žmona pakvietė žurnalistą Manchesterį parašyti knygą apie prezidento paskutines dienas, mirtį ir apskritai tų dienų nuotaikas.

Bet kai knyga buvo baigta ir už didelius honorarus atiduota leidyklai ir žurnalams, prezidento našlė per teismą pareikalavo su stabdyti spausdinimą. Tačiau dabar jau sutarta, kad žurnalas „Look“ išnupirktos spausdinti dalies išbraukys kai kurias vietas, kurios sudaro nepalankų įspūdį apie prezidentienę.

KALTI SENI KALĖJIMAI

Ryšium su dažniais pabėgimais net ir ilgiems metams nuteistų kalinių, lordo Mountbatten'o vadovaujama komisija patikrino kalėjimus, išsiaiškino atskirus pabėgimo atvejus ir paskelbė, kad dėl to kalti pasenę ir nepritaikyti padaugėjusiam įnamių skaičiui laikyti kalėjimai.

Tokias sąlygas turint, negalys pabėgti tik tas, kas nenoris. Išvada būtų: statyti skubiai modernų ir saugų kalėjimą bent svarbiausiems kaliniams Isle of Wight saloje.

VYSKUPŲ SINODAS

Popiežius kviečia naująjį vyskupų sinodą pirmajai sesijai rugsėjo 29 d. - spalio 24 d.

Be to, bus sudarytos dvi pasauliečių komisijos.

Palik ašaras Maskvoje

LIETUVIŲ VEIKALAS VOKIEČIŲ PUBLIKAI

Vokiečių knygų rinkoje neseniai pasirodė B. Armonienės ir A. L. Nasvyčio knygos „Palik ašaras Maskvoje“ vertimas. Įeise vokiečiai laida įsigijo F. Ehrenwirth leidykla Miunchene, kuri lietuviams palankių aplinkybių dėka nepagalėjo laiko arčiau susipažinti su ketvirtąja „Leave Your Tears in Moscow“ laida.

Iš anglų į vokiečių kalbą Armonienės ir Nasvyčio „Leave Your Tears in Moscow“ išvertė Wilhelm Hoeck — tas pats, kuriam buvo patikėtas W.J. Cizek ir D.L. Riherty „With God in Russia“ vertimas. Cizeko knyga, išpopuliarėjusi pirmąsias JAV, susilaukė teigiamo atgarsio ir vokiečių skaitytojų tarpe: pernai rudenį per tris mėnesius buvo parduota 20.000 egz. Gal kaip tik šis pasisekimas bus padaręs Ehrenwirtho leidykla įrinktioti ir „Palik ašaras Maskvoje“ ir sovietinio režimo kankinių prisiminimų eilutę, 1955 m. pradėtą vokiečių rašytojo J. M. Bauer veikalu „Kiek tik kojos išneša“ („So weit die Fuesse tragen“), veikalu, kurį šią dieną galima skaityti įvairiomis Europos kalbomis ir kurio tiražas yra jau perlipęs milijoną.

„Lass die Traenen in Moskau“ — taip vadinasi Armonienės ir Nasvyčio knyga vokiečiai — skiriasi nuo lietuviškosios (Vilties leidyklos) ir angliškosios (Lippincott Co.) laidos tuom, kad F. Ehrenwirtho leidykla atsižadėjo nuotraukų, kurios iš tikro nėra tiek būdingos, jog pakeltų knygos vertę; vietoj klaidingo žemėlapių, išspausdinto net ir 4-ję Lippincotto laidoje, vokiečiai skaitytojai ras kitą, kuriame Pabartijo valstybės yra išskirtos iš Sov. Sąjungos; taip pat sutrumpinta yra knygos pabaiga — išleistas tos vietos, kur autorės refleksijos mažiau derinasi su ramiu, betarpišku vaizdavimu.

Vokiečių knygynų lentynose tikrai nestinga veikalų apie Sov. Sąją: nei mokslinių, su didesniu ar mažesniu nuodugnumu parašytų, nei autobiografinių, kuriuose yra rašyta subjektyvūs išgyvenimai, nei kelionės aprašymų. Tad įdomu, kaip bus sutikta Vak. Vokietijoje Barbara Armonienė. Pirmieji atgarsiai spaudoje buvo padaršinantys. Antai, 1966.X.29 „Stuttgarter Zeitung“ pastebėjo, kad „Palik ašaras Maskvoje“ verčiant daryti palyginimą tarp Stalino ir Hitlerio. „Ši knyga yra kiekvienos diktatūros apkalbinimas“. Tai „nausiosios istorijos dokumentas, kurs apie mūsų me-

to gyvenimą daugiau pasako, negu tuzinai istorijos knygų“. O Vak. Berlyno „Nacht-Depesche“ (1966.XI.1) patarė Armonienės knygą padaryti „privaloma lektura visiems laisvojo pasaulio komunistams“, nes knygoje atpasakoti faktai visiems atskleidžia tikrą sovietų veidą.

Jei iki šiolei taip ir neturėta patrauklios knygos vokiečių kalba apie lietuvių tautos tragediją, tai dabar „Lass die Traenen in Moskau“ neveniam paengvins ieškojimą, ką padovanoti pažįstamiems vokiečiams švenčių ar kitom progom.

Barbara Armonas / A.L. Nasvytis:
Lass die Traenen in Moskau. 1939 - 1960. Meine 20 Jahre in Russland. Muenchen: F. Ehrenwirth Verlag 1966. 216 p. 14,80 DM

J.Md.

JAUNIMINIAI „AIDAI“

Mes ir savo laikraštyje skaitėme išpūdžius iš Jaunimo Kongreso. Bet tie išpūdžiai tėra tik daliniai ir nesudaro pimesnio vaizdo, kas iš tiesų vyko ir įvyko tame kongrese, kas ten ką kalbėjo, svarstė.

Ligi šiol daugiausia medžiagos apie Jaunimo Kongresą vienon vieton surinko „Aidų“ žurnauas. Jo kiek pavėlavęs išeiti ir dar padidintas 1966 m. Nr. 7 visas yra skirtas Jaunimo Kongreso pranešimams — paskaitoms ir įvykiams aprašyti.

Kongrese skaitytosios paskaitos išspausdintos H. Nagio (Jaunimo reikšmės tautų ir išeivijai), A. Sužiedėlio (Lietuvių jaunimas pasaulio idėjų tėkmėje), V. Trumpos (Bendruomenė išeivijoje), S. Lozoraičio jr. (Zvilgsnis į pavergtą Lietuvą). Jaunimo Kongreso išpūdžius pateikia A. Liulevičius, plačią apžvalgą keičia autoriai, apie jaunimo priekongresinius susitelkimus rašo A. Saulaitis, S.J.

LIETUVIO SOVIETINĖ GARBĖ

Kauno Medicinos Instituto rektorius prof. Z. Jankevičius dalyvavo tarptautiniame kardiologų kongrese N. Delhi, Indijoje, ir tapo išrinktas į pasaulinės kardiologų sąjungos vadymą.

Vilniškiai laikraščiai, pranešdami tą naujieną, pagrįstai pasididžiavo tokiu lietuvių kardiologų pripažinimu bei pagerbimu. Tik, cituodami indų laikraščio The Sunday Standart straipsnį antraštę, atskleidė, jog kiti nei nepastebėjo, kad ta garbė bus tekusi lietuviams. Indų laikraštis (anglų kalba) rašė, kad „Sovietų kardiologas mazinga mirtingumą“.

Prof. Z. Jankevičius kongrese dalyvavo kaip Sovietų Sąjungos Medicinos Akademijos atstovas, narys korespondentas. Buvo tokių pat padėty, kaip ir lietuvių sportininkai esti tarptautinėse rungtynėse, laimėdami garbę ne lietuviams, o rusams, kurių imperijos ženklais („СССР“) esti pažymėtos jų uniformos. (ELTA)

UŽRAŠAI GIMTĄJA KALBA

Vilniaus 16-toje vidurinėje mokykloje pašalietis negali rasti, kur kas yra, jeigu nemoka... vokiškai. Mat, šioje mokykloje sustiprintas vokiečių kalbos mokymas, ir visi užrašai ant durų uždėti tik vokiečių kalba. „Tiesa“ mano, kad tai nereikalingas kraštutinis. Siūlo, kad šalia vokiškų būtų užrašai ir gimtąja kalba. Klausimas, kokia kalba dabar Vilniuje būtų pripažinta „gimtaja“, mokinių, mokytojų ar vyriausia valdžios gimtoji kalba? (E)

VARTOTŲ KNYGŲ PREKYBA

Vilniaus knygų prekybos valdyba pradėjo supirkinėti iš gyventojų knygas ir pardavinėti jas kitiems: knygai duodamas „antras gyvenimas“.

Ši mintis prekybos valdybai kilo, pastebėjus, kad daugelio namuose (labai ankštuose butuose) nėra vietos įsigytoms knygoms laikyti. Kartą perskaitytos, knygos guli nenaudojamos, o kiti jų negali gauti, nes knygynai nebetingi. (E)

Lietuviai studentai

Šiuo metu Vokietijos universitetuose studijuoja 46 lietuviai studentai, kurie priklauso Vokietijos Lietuvių Studentų Sąjungai. 1967 m. vasarą VLSS Valdyba numato surengti pabaltiečių studentų suva-

POP. JONAS IR NAUJI METAI

„1903 m. sausio 1 d.

„Aš išvydau Naujųjų Metų aušrą.

„Sveikinu Viešpaties vardu ir aukoju mylinčiam Kristaus Sirdžiai, kad jie man būtų piini gerų darbų metai, mano išganymo metai, kada aš pagaliau pasidarysiu šventas. Jėzau, dar kartą amžinai esu Tavo.

„Rytdiena — pirmasis mėnesio ir šių naujųjų metų penktadienis — yra paves-ta Svč. Sirdžiai: tai bus nepaprasto uolumo ir meilės diena.

„Neseniai, vos baigęs dvasines pratybas, pajutau karštą norą sutvirtinti savo pasiryžimus ir savo sielą, jau pradedančią grimzti į letargą, sustiprinti keliais kilniais pavyzdžiais. Žodžiu, — vėl nuo pradžios pradėti.

„Nors ir labai nenorėdamas, turiu išpažinti savo trūkumus. Esu vargšas nusidėjęs, nepakiusus ir nevertas tarnas. Iki akių mūdus paaukybė: esu išsidus, grubus ir nenaudėlis. Mano Jėzau, pasigailėk!

„Prasidėjo Nauji Metai: prasideda ir naujas gyvenimas. Mąstau apie rytojaus šv. Komuniją, kaip didžiausios reikšmės įvykį...

Mano pagrindiniai nuostatai lieka tie patys: nusizeminimas, ypač mano kalboje, vienybė su Dievu ir Dievo, ne mano, valia.

„Tuo tarpu, Jėzau, laukiu Tavęs. Pavar gau beklaudomas, tad grįšiu prisiglausti prie Tavo krūtinės, pasislėti ir atnaujinti savo jėgas ilgai ateities keliui. Jėzau, aš, maža avelė, grįžtu pas Tave. Parenk man maisto, nes esu išalkęs!“

Parengė J.K.

MŪSŲ JAUNIMAS LIETUVOS LAISVĖS SUTEMŲ LAIKAIS

SENOJI IR JAUNOJI KARTOS

RAŠO DR. J. PUZINAS

(Straipsnis spausdintas „Dirvoje“ ir J. J. Bachuno išleistas atskira brošiūra)

Pagrindinis mūsų išeivijos tautinės gyvybės šaltinis yra jaunoji karta, be kurios sugriūtų kelių kartų statyti ir, kaip mokėta, prižiūrėti lietuviškos rėmės. Todėl visai nenuostabu, kad vyresniosios kartos akys nukrypusios į jaunimą. Ir kai tik pastebima viena kita negerovė jaunimo tarpe, imama nerimauti. Jaunimas atskiras pastabas priima kaip vyresniosios kartos atsilikimą nuo gyvenimo, ir tuo būdu stojama vadinamą „kartų dvikovon“. Bėgti iš dvikovos arenos vienai ir kitai pusei ne būtų riteriška, kovoti tėvams su vaikais nepridera, todėl pasirinktas taikus išsiaiškinimo būdas — dialogas. „Kartų dviko va“ normalus reiškiny, kuris vyksta visur ir visada. Kartų tarpusavio santykių problema visada yra buvusi daugiau ar mažiau aktuali, nėra nustojsi to aktualumo ir dabar išeivijos gyvenime. Juk ir visos mūsų dabartinės kartos (senoji, vyresnioji, jaunoji ir jauniausioji) augo, brenė ir gyvena skirtingose sąlygose, buvo ir tebėra veikiamos įvairių idėjų pasaulio ir šiaip gyvenamosios aplinkos. Todėl nereikia stebėtis, kad nevienodai gali būti žiūrima į visokius mūsų tautinio, visuomeninio, kultūrinio ir politinio gyvenimo reiškinis. Net ir tos pačios kartos žmonių galvosena, acū Dievui, nėra stan dartinuota. Tad, jei kartais atskirų kartų tarpe ir pasitaiko tam tikros nesantarsės, reikia stengtis ginčo objektą apiboti, tarpusavyje išsiaiškinti ir dvikovos ginklus padėti į šalį... Išsikalbėję pamatysime, kad abiejų vadovaujamų kartų (vyresniosios ir jaunosios) santykių raidoje turime daugiau siejančių, negu skiriančių veiksmų, tik gal prie paties reikalo prieinama skirtingai.

Todėl pabandyti žvilgtelti į praeitį ir buvusias besamas gyvenimo sąlygas, vienai ar kitaip įtakojusias bei formavusias jaunąsias kartas. Kiek daug skirtumo buvo ir tebėra tarp praeities ir dabarties, bet kiek daug ir vaizdžių paralelių. Lietuvai atgavus nepriklausomybę, jaunoji karta jau visai nebeprisiminė Lietuvos svetimųjų rusų valdžios, jie jau nebežinojo, kad lietuviai mokytojai buvo priversti

mokyti svetimųjų vaikų Rusijoje ar Lenkijoje, o Lietuvoje mūsų jaunimą mokė svetimieji ir svetima kalba. Jaunoji karta tik iš savo tėvų pasakojimų girdėjo apie atkaklias lietuvių kovas dėl savo krašto ir spaudos laisvės. Aukštesniojo ir aukštojo mokslo anksčiau lietuviams tek-davo siekti svetur. Ten ilgesnį laiką besimokydami, nemaža dalis jaunimo, negalėdami gauti darbo savame krašte, pasilinkdavo gyventi, sukurdamo mišrias šeimas ir dingdavo saviesiems. Visai kitaip yra būvę nepriklausomoje Lietuvoje, kada jaunimas augo ir brenė savųjų tarpe, kada jie mokėsi ir auklėjosi savosiose mokyklose. Tuo metu nebūta jokio pavojaus nutausti. Visai su skirtingomis problemomis susiduria mūsų jaunimas emigracijoje, kur jis mokosi svetimos mokyklose ir kur juos veikia gyvenamoji aplinka. Čia ir nutaumo pavojai dideli. Tai žvilgtelkime į kelių kartų jaunimo tautinio brenimo sąlygas carinės Rusijos okupacijos metu, nepriklausomoje Lietuvoje ir čia, emigracijoje.

Nedidelį kultūrinį kraitį paveldėjo jauniosios kartos iš jungtinės Lietuvos ir Lenkijos valstybės, nes jų tėvai turėjo vilkti sunkią baudžiavos našta. Ta našta dar labiau pasunkėjo, kai rusai okupavo Lietuvą ir čion perkėlė dar nežmoniškesnius baudžiavos papročius, kur valstietis, kaip koks daiktas, galėjo būti pardavinėjamas, išmainomas, niekinamas. Baisi buvo jaunojo dalia, kai tekdavo išvykti rusų kariuomenėn net 25-riems metams. Tik Užnemunėje, kuri priklausė Varšuvos kunigaikštijai, po 1863 metų caro vietininkui Varšuvoje ir vėliau generalgubernatoriui, lietuvių valstiečių padėtis buvo geresnė, nes ten jau anksti buvo panaikinta baudžiava ir žmonės išsikirstė viensėdžiais. Kitose Lietuvos dalyse baudžiava tepanaikinta 1861 metais ir valstiečiams duota teisė išsipirkti žemę. Tačiau baudžiavos panaikinimas ėjo labai iš lėto, todėl valstiečių padėtis ilgą laiką nepagerėjo. Po nepavykusio 1863 metų sukilimo lietuvių ir katalikybės persekiojimas dar labiau sustiprėjo: mokykloms imta dar sparčiau rūsinti,

tik žemaičiuose kurį laiką buvo leista dės tyti katekizmą ir lietuviškai; uždrausta lietuvių spauda lotyniškais rašmenimis, užgniauztas lietuvių inteligentų tautinis judėjimas. Tik Užnemunėje padėtis šiek tiek lengvesnė: nors ten veikė tie patys spaudos draudimo nuostatai, bet 1866 metais Veiveriuose įsteigtoje mokytojų seminarijoje buvo dėstoma ir lietuvių kalba. Marijampolės ir Suvaikų gimnazijose, kurias lankė daugiausia lietuvių vaikai, taip pat buvo mokoma lietuviškai. Todėl Užnemunėje ir tautinis susipratimas pirmiausia ėmė augti, čia atsirado ir visa eilė veikėjų, kurie XIX amžiaus gale spietėsi ap link Ausrą, Varpą, Apzvaigą, Tėvynės Sargą ir kitus laikraščius.

Kitose Lietuvos dalyse tik po 1905 metų revoliucijos pradžios mokyklose leista mokyti ir lietuvių kalbos, bet gimnazijose buvo dėstoma tik rusiškai. Kad ir varžomas, bet lietuvių moksleivių tautinis susipratimas brenė šiaulių ir Mintaujos gimnazijose, Seinų ir Žemaičių kunigų seminarijoje Kaune. Aukštuosius mokslus einas jaunimas spietėsi į studentų draugijas Maskvos, Petrapiolio, Tartu universitetuose, Krokovoje ir Varšuvoje, Friburge, Zueriche ir kitur. Atsirado studijuojan tiems šelpiti draugijų: Motinėlių Amerikoje ir Kaune, Žiburėlių Vilniuje ir Kaune, Parama — Krokovoje. Kūrėsi ir moksleivių organizacijos: Ateitis, Aušrinė. Lietuvių inteligentų skaičius labai sparčiai augo, atrodė, kad jie, grįžę Lietuvon, taps šviesiais žiburiais ir mokslo bei kultūra nušvies tamsiąją Lietuvos padangę. Deja, vyresniosios kartos veikėjai buvo labai apvilti. Daugumas Rusijoje ir iš dalies Lenkijoje išėjusių mokslus negrįžo Lietuvon. Vieni pasiliko dėl to, kad buvo išsitrinę tokią mokslo šaką, kuria buvo sunkiau verstis Lietuvoje, kiti aiškinosi, jog ir negyvendami Lietuvoje galėsią būti naudingi savam kraštui, kad pralobę grįšią namo ir padėsią savo tėvynei atsigauti. Taip atsirado svetur prokurorų, teisėjų, gydytojų, inžinierių. Tačiau, deja, greitai jie ėmė tirpti svetimųjų tarpe. Sukūrė svetimas šeimas, nutraukė ryšius ne tik su kraštu, bet net ir su tėvais bei giminėmis. Mišrios šeimos likimo taisyklė paprasta: vedį svetimame krašte ir ten palieki gyventi — ta vo vaikais tik labai retais atvejais išliks li tuviais, vedį ar išteki už kitos tautybės žmogaus savame krašte — šeima bus lietuviška. Ir taip dingo svetimos jūros gausūs išmoksintų lietuvių būriai Rusijoje ir Lenkijoje. Nebesirodė jie lietuviškoje spaudoje, neberėmė, kad ir žadėję, lietuviškų reikalų. Statistika pasibaisėtina: nuo

1880 iki 1910 metų, tai yra per 30 metų, aukštuosius mokslus buvo baigę apie 3000 lietuvių, bet Lietuvon tegrįžo dešimtoji dalis, atseit, apie 300...

Lietuvių tautinį darbą dirbo daugiausia tie sviesuoliai, kurie buvo susispietę apie Ausrą, Varpą ir Tėvynės Sargą. Iš Rusijoje baigusių aukštuosius mokslus Lietuvon tegrįžo dalis medicinos gydytojų, dantų gydytojų, vaistininkų, advokatų. Po 1905 metų revoliucijos, kada ir pradžios mokyklų mokytojais galėjo būti lietuviai, darban buvo įsijungę ir mokytojai. Ano meto spauda šaukte šaukė, kad mokslus baigęs jaunimas grįžtų Lietuvon ir sustiprintų gana retas lietuvių šviesuolių gretas, bet tas šauksmas nedaugelio tebuvo užgirstas.

Kaip ir visais laikais, taip ir anuomet, lietuvių jaunimas, bestudijuojąs Rusijoje, entuziastingai pagadavo naujus mestus šūkius ir gyvai reaguodavo. Nemaža lietuvių studentų metėsi į revoliucinį sąjūdį ir kartu su savo kolegomis rusais bei kitų tautybių jaunimu stoji kovon prieš caro valdžią. Anuomet buvo net mados dalykas priklausyti socialistams. Jiems priklausė eilė ir vėliau tapusių geras katalikais, pavyzdžiui, socialdemokratai Julius Gravro kas ir Mykolas Biržiška ir t.t. Darė įtakos ir kitokie rusų įpročiai. Tarp kita ko, nemaža dalis Rusijoje studijavusių lietuvių iš ten parsivežė Lietuvon ir barzdas, kurias gražiai išnešiojo nepriklausomoje Lietuvoje, o kai kurie jas išsivežė gyvi išlikę ir į Vakarų. Iš daugelio tokių lietuvių barzdotų tepirminsiu visiems gerai žinomus mokslo, politikos, literatūros ir visuomenės žmones. Štai jie: dr. Jonas Basanavičius, visi trys broliai Biržiškos (Mykolas, Vaclovas ir Viktoras), generolas Jonas Bulota, diplomatas Valdemaras Čarnieckis, teisininkas Motiejus Cepas (ir jo sūnus dr. Vytautas Cepas nedrausiai ir čia tęsė barzdinę tradiciją, nors mokslus jau buvo išėjęs Vakaruose), fizikas Vincas Cepinskis, gydytojas Eliziejus Draugelis, Jonas ir Martynas Yčiai, kalbininkas Jonas Jablonskis, rašytojas Adomas Lastas, miškininkas Povilas Matulionis, prezidentas Antanas Smetona, teisininkas Kazys ir filosofas Stasys Salkauskiai, teisininkas Stasys Šilingas, matematikas Zigmas Žemaitis ir daugelis kitų. Būdinga, kad čia amerikiečių bytnių barzdelės nedaugelį lietuvių užimponavo...

Pirmasis pasaulinis karas labai susilpnino lietuvių inteligentines pajėgas. Nemaža inteligentų dalis, jų tarpe dar neseniai baigę aukštuosius mokslus, buvo evakuoti ar patys pasitraukę Rusijon, kiti liko Lietuvoje, ypač Vilniuje. Ir vieni ir

kiti buvo užsigrūdinę lietuvių kovotojai. Lietuvoje pasiūkė atkakliai grūmėsi su vokiečių okupacine valdžia ir siekė Lietuvos nepriklausomybės. Jų pastangos buvo vainikuotos: 1918 metų vasario 16 dienos aktu.

Daugeliui atrodo, kad tai buvo senosios ar bent vyresniosios kartos pastangos. Iš to akto signatarų tik dr. J. Basanavičius tuo metu ėjo 66 metus ir Narutavičius buvo įkopus į 55 metus, o kitų amžius svyravo tarp 45 ir 25 metų. Kad būtų vaizdžiau, signatarus palyginsiu su žmonėmis, čia, Amerikoje, dar tebedirbančiais jaunimo tarpe. Pvz., Steponas Kairys turėjo 41-rius metus, kaip kad dabar Vytautas Vardys ar Algirdas Landsbergis; dr. Jurgis Šaulys ėjo 38-sius metus, panašiai kaip dabar Kostas Ostrauskas, Valdas Adamkavičius, Rimvydas Šilbajoris; Mykolas Biržiška dar nebuvo sukakęs 35-rių metų, kaip kad dabar Vytautas Kavolis; Aleksandras Stulginskis buvo bebaigęs 32-sius metus, panašiai kaip Kęstutis Keblys, Algimantas P. Gureckas ar Antanas Sužiedėlis; Pranas Dovydaitis ėjo 31 metus, kaip ir čia Arūnas Liulevičius, Arvydas Barzdukas ir t.t. Jokūbas Šernas buvo 29-rių metų, Petras Klimas 26-tų ir patys jauniausias akto signataras buvo Kazys Bizauskas, dar nesukakęs 25 metų amžiaus, kaip kad Antanas Mažeika, Komiteto Lietuvos Nepriklausomybei apginti pirmininkas, ar Algis Zaprackas, Pasaulio Jaunimo Kongreso pirmininkas.

Kaip žinia, 1918 metų lapkričio 23 dieną vyriausybė išleido atsisaukimą, raginantį jaunimą stoti savanoriais į organizuojamą kariuomenę Tėvynės laisvės ginti. Ir su kokių jaunatviškų užsidegimų stoji į savanorius mūsų kaimo ir mokyklų jaunimas, iš Rusijos grįžę moksleiviai ir kariai. Sunkią kovą net su trimis priešais — bolševikais, bermontininkais ir lenkais — savanoriai laimėjo. Jie savo drąsą ir kraują įpynę į Lietuvos laisvės kovų garbės vainiką istorijon įrašytus laimėjimus ties Radviliškio, Širvintomis, Gedraidiais ir kitose kovų vietose. Tai buvo patys didvyriškiausios nepriklausomos Lietuvos laikotarpis, kada buvo suteiktos visos laisgos savarankiškumui užtikrinti. Be jų jais vės kovų nebūtų buvę ir nepriklausomos Lietuvos. Ir kas gi dalyvavo tose laisvės kovose? Be įvairaus amžiaus vadų, kariuomenės branduolių sudarė mūsų jaunimas, metęs arklą laukuose, padėjęs knygą ir iš vyresniųjų gimnazijos klasių stojęs savanoriais į kariuomenę, partizanais ar šaulius. Ir 1923 metais bevaduojant Klaipėdą jaunimas sudarė daugumą.

(Pabaiga sek. nr.)

KASDIENIŠKOS SMULKMENOS

Mielas Redaktorai,

atsimenu, vienintelė vieta, kur pakliuvusi į rankas laikraštį pador: ausiai paskaitau, būdavo dantų gydytojo laukiamasis. Reikia laukti, o laukti juk reikia, kad net ir pusvalandis išvirsta į marias laiko. Be to, dantų gydytojo laukiamasis yra tokia vieta, kur visi beveik be išimties dūsa. Aisku, jei dūsa, tai dar nereikia, kad visiems būtina labai sunkus gyvenimas, kad sirdį spaudžia bėdos bėdos. Kitas gal ir jokių bėdų neturi, o dūsa tik dėl to, kad laukia gydytojo grąžtas. O kai prisiversti laukdamas skaityti laikraštį, tai tasai grąžto baisumas netaip sunkiai ateina.

Šventės yra kita proga daugiau laikraštį perskaityti. Ypač tokios šventės, kaip Kaledos, kada nėra šviežių laikraštų.

Kaledos, žinoma, yra krikščioniškai geros valios žmonių šventė. O ką gi iš tikro reiškia gera valia? Kai vieni būna per tekę, o kiti skurde maudosi, ar tai yra geros valios įrodymas?

Tai ir laikraščiai Kalėdų proga lyg tyčia iškelia to gyvenimo tarp gero ir blogo palyginimus. Pavyzdžiui, viename jų klausima, kas gi yra neturtas. Indijoje, sako, neturtas yra, kai šeima miega ant plikos žemės arba mieste ant šaligatvio. Britanijoje, kai trys vaikai naudojami viena lova; Švedijoje, kai trys vaikai naudojami vienu kambaryje. Tanzanijoje tai reiškia dubenėlį kukurūzų košės; Italijoje tai reiškia spagečius be sūrio, o JAV — mėsos kepinį be sviesto.

Vaidingai palyginimai!

Kalėdos yra tokios šventės, kada visi stengiasi būti labiausiai patenkinti ir kaip beįmanoma laimingiausi. Net ir neturtingiausi, jei kitaip negali, jau iš anksto taupo po truputėlį, kad savusius galeit pradžiuginti, kad būtų bent iš ko jiems patiekti tomis dienomis skaniau, nekasdieniškai pavalgyti. Juk ir mūsų kaimo žmonės kiaules pilaudavo dažniausiai prieš Kalėdas, kad būtų dešrų, kad iki soties visi pavalgytų.

Deja, ir tokių didelių švenčių metu žmonės turi šokių tokių trūkumų. Pavyzdžiui, anglų laikraščiai ironiškai stebisi, kad jie,

toji tauta, kurios gyventojai daugiau laikraštų tenka, negu kur nors kitur pasaulyje, Kalėdų dienomis yra priversti būti be laikraštų. Anglai išrado geležinkelius, bet Kalėdų metu jie dvi dienas neturi traukinių!

Aisku, kad ir laikraštų žmonės ir geležinkeliečiai taip pat nori švęsti. Gerai, kad tomis dienomis nešvenčia bent dujas ir elektrą gaminantieji žmonės. Jei jie visi iš karto išgeistų švęsti, tai mes nei arbatos negalėtume iššviirti, o daugumas ir stiprokai pašaltume.

Kas būtų, jeigu tokios šventės dažnesnės būtų? Ką vargšas žmogus darytų? Sėdėti ši taip be darbo valandų valandas yra kažkoks pasiutimas.

Tiesa, galima paspoksoti į televiziją. Tačiau kiek iš jos naudos, ypač švenčių dienomis, kai reikia daugiau programų ir pra dedami rodyti visokiausi niekučiai!

Pats geriausias gyvenimas, man rodos, yra kasdieninė rutina: rytą keltis, eiti į darbą, vakare namie pasisukalioti, o kita rytą vėl pradėti iš naujo, lyg pagal tvarkaraštį. O jei į tarpą įsimašo šventa dienele — gerai, galima atitrūkti trumpam nuo rutinos.

Tavo Jonas

ODA IR PLAUCIAI VIENODAI KVĖPUOJA

Dujų apykaita, kuri vyksta po vieną kvadratinę odos decimetą ir vieną kvadratinį plaučių audinio decimetą, beveik vienoda. Kai žmogus dirba fizinį darbą, kvėpavimas per odą dar labiau suintensyvėja. Tad kodėl kvėpavimas per odą nėra toks svarbus, kaip plaučiai? Pasirodo, plaučių paviršius maždaug 50 kartų didesnis už kūno paviršių.

MEDONĖS SKRUZDĖLĖS

Pietų Amerikoje aptinkama ypatinga skruzdėlių rūšis. Jos panašiai kaip bitės renka medų. Skirtumas tik toks, kad skruzdėlės laiko medaus atsargas ne aviliuose, o savo pilvėliuose. Gyvieji medaus „rezervuarai“ gyvena atskirose skruzdėlynų „patalpose“. Jeigu kitoms skruzdėlėms trūksta maisto, jos pasinaudoja savo sėsių pilvėliuose sukauptomis medaus atsargomis.

V. VYTENIETIS

Praeities NUOTRUPOS

1930 m. Skotijos Lietuvių Švietimo Draugija suruošė pirmąją ekskursiją į Lietuvą. Jai vadovavo P. Bancevičius. Dalyvavo apie 30 asmenų. Vaziavo James Curie & Co laivu „Weimar“, kuris iš Leito uosto išplaukė liepos 15 d. 14.30 val. į Hamburgą atplaukė liepos 17 d., 9 val. Ten juos pasitiko Lietuvos konsulas M. Anyas ir G. Galvanauškas. 12.43 val. išvažiavo traukiniu į Hamburgo ir pasiekė Berlyną 16.43 val. Ten juos pasitiko atstovas J. Sruoga ir ketetas studentų. Iš Berlyno išvyko 19 val. 30 min. ir liepos 18 d. 8 val. atvažiavo į Virbalį. Geležinkelio stotyje ekskursantus pasitiko Vytauto D. Komiteto sekretorius mjr. A. Ardicikas. Virbalio ir Kazlų Rūdos gelež. stotyse svečius pasitiko šauliai su gėlimis ir muzika, o Kaune Šaulių S-gos pareigūnai: doc. L. Vailionis, kpt. Gedmantas ir kt. Vėliau visi nuvyko į Šaulių S-gos salę, kur buvo suruošti bendri pietūs. Po pietų ekskursantai apžiūrėjo Pažaislį, o vakare Karo Muziejaus sodyje prie paminklo žuvusiems kariams padė jo vainiką ir išsiskirstė po Lietuvą.

1930 m. buvo minima Vytauto Didžiojo 500 m. mirties sukaktis. Vioje Lietuvoje mūsų galingojo valdovo garbei buvo ruošiamos didžiulės iškilmės. Ryšium su tuo ir Anglijos lietuvių ekskursija buvo suruošta tų jubiliejinių metų ženklu.

1931 m. Lietuvoje buvo pagaminta 55 tūkstančiai tonų durpių. Iš to kiekio 85 tūkstančiai t. teko ūkio reikálams ir 30.000 t pramonei ir miestams. Ūkio reikálams buvo daugiausia durpių pagaminta Vilniaus ir Marijampolės apskr., o pramonės reikálams — Šiaulių apskr.

1931 m. valdiški dūrpynai davė 77.275 lt. pajamų, o išlaidų turėta 25.399 lt. Pelnas — 51.876 lt.

Valdžios nuomojami vandenys davė 206.857 lt., o žvejybai išleista 10.382 lt.

1931 m. pradžioje Lietuvos Valstybės išdas turėjo 124,5 mil. litų skolų, iš kurių 123,7 mil. lt. buvo užsienio ir 0,8 mil. lt. vi daus skolos. Didžiausia užsienio skola buvo Amerikai — 62 mil. lt., švedams vadinamoji degtųjų monopolio skola — 40 mil. lt., Amerikos lietuviams vadinamoji lais-

vės paskola — 18,5 mil. lt., Anglijai — 1,2 mil. lt. ir Prancūzijai su Anglija už Klaipėdos valdymą, iki susijungė su Lietuva — 2 mil. lt. Vidaus skolos buvo tokios: ne paprasta valstybės izdo krašto gynybos reikalams paskola daugiau kaip 700.000 lt., valstybės izdo paskolos ląkstai — 90.000 lt. ir pirmoji vidaus paskola — 8.000 lt.

Už visas izdo skolas 1931 m. išmokėta 3.404.000 lt. nuosimčių. Iš šios sumos užsienio skoloms teko 3.403.000 lt. („Tautos Ūkis“, 1932 m. Nr. 2).

1929 m. sausio mėnesio pabaigoje susirinko Lietuvos aeroklubo kursų pirmoji laida. Į kursus įstojo 42 asmenys. Iš jų vėliau liko tik 30. Patikrinus sveikata, pripažinti tinkamais skraidyti tik 5 žmonės. Teorinis apmokymas baigėsi birželio mėn. pabaigoje. Rugšėjo 14 d. prasidėjo praktiškas mokymas ore skraidyti nuosavu aeroklubo lėktuvu tipo Alb. B II. Skraidymams vadovavo kpt. Garolis. Praktikos metu pasirodė skraidyti netinkamas dar vienas mokinys, ir liko tik 4. 1930 m. birželio 28 d. kursas baigė ir gavo diplomus šie asmenys: Jonas Narbutas (baigė pirmuoju), Vytautas Sivinskas, Leonas Perednis ir Tomas Zauka. Jiems suteiktas laukimo turisto vardas, nustatytas 1919 m. spalio 13 d. tarptautinėje aero konferencijoje.

9 pėstininkų L. K. Vytenio pulkas įvairius taktiškus ir tolimojo šaudymo pratimus atlikdavo Padovinio stovykloje. Ji yra 12 km atstume nuo Marijampolės miesto, pietryčių kryptimi. Iš šiaurės ir rytų pusės vietovę gaubia didžiulės ir nepereinamos Amalių pelkės. O pietinė ir vakarinė pusė apsupta kalnelių, kuriuose matyti gražios turtingų ūkininkų sodybos. Nepertoliausia teka gilūs Dovinė upelis. Pelkėse gausu laukinių paukščių ir žuvų. Šventadieniais būdavo vykdomos kareivių ekskursijos į apylinkės piliakalnių ir aiškinama jų istorinė bei strateginė reikšmė. Piliakalniuose vyteniečiai užtraukdavo skambia dainą, kurios galingas aidas skrisdavo po plačias ir derlingas Suvalkijos apylinkes. Jų pasiklausyti susirinkdavo būriai žmonių.

YRA VAIDŲ AR NĖRA JŲ?

Zarasų apylinkėse lietuviai, matyt, klauso ir girdi lietuviškus radijo pranešimus iš užsienių. Kąjono laikraštis, tuo susirūpinęs, lapkričio gale įdėjo straipsnį — „atsakymą į išgirstą per užsienio radiją šmei žikišką kalbą“. Ta „šmeižikiška kalba“ bus palietusi rusų (senų laikų „burliokų“) siautėjimą. Atsakyme „konkrečiais faktais“ įrodinėja, kad lietuviai, rusai ir lenkai Zarasų apylinkėse esą geriausi draugai ir kad „Nesantaikai, tarpusavio valdams, kaip būdavo anksčiau, dabar jokios dirvos nėra“.

Jeigu iš tikrųjų viskas taip sklandu, nebėsišku, kam reikalingas tas įrodinėjimas vietiniams gyventojams, kurie juk patys žino, kaip yra. Pasiteisinimai tik tada reikalingi, kai „šmeižikiška“ kalba pataiko į opią vietą. O kiekvienas rusų paminėjimas dabartiniais valdiniais laikraščininkams Lietuvoje yra patį opiausias kaip tik dėl to, kad vaidams su rusais tenai dabar iš tikrųjų „jokios dirvos nėra“: nebuvo dirvos vaidams ir žalčiui su ežiu, kai tas, įsikraustęs žalčio lizdan, džiaugėsi, kad jam patogiu, o jeigu žalčiui ežio spygliu duria, tai jis galįs kur kitur išeiti...

(ELTA)

MEDŽIOKLĖS ISDAVOS

Šį sezoną Lietuvoje numatyta sumedžioti 600 briedžių, 5.500 stirnų ir 2.600 šernų. Žvėriena atiduodama į mėsos produktų gamyklas. Praėjusį sezoną buvo sumedžiota 122 tonos mėsos. Medžiotojų esą apie 15 tūkstančių (tad sumedžiota maždaug po porą svarų mėsos per metus). Medžioklė tik nedarbo dienomis, t.y., sekmadieniais, neskaitant išimčių didesniems viršininkams.

(E)

PRASTI ATSAKYMAI

Jau daugiau kaip 20 metų, kai bolševikai antrą kartą okupavo Lietuvą. Ar galėtų dar būti tokios vyresniosios kartos lietuvių, kurie, praėję Sibirus ir šiaip taip išlikę gyvi, šiandien rizikuotų ginti nepriklausomybės laikus ir kaltinti dabartinius vadus už jų nesirūpinimą savo tautos reikalais? Tikresnį atsakymą sunkoka būtų duoti, tačiau viskas rodytų, kad dabartinio režimo kaltintojų Lietuvoje yra nemaža. Be kita ko, tokį įsitikinimą patvirtina ir 1966.XI.13 „Tiesoje“ išspausdintas A. Venclovos straipsnis „Atsakymas anonimui“. Kažkas parašė Venclovai nepasirašytą laišką, kuriame iškėlė keletą opių klausimų. Kam gi, sakoma laiške, savo raštuose ir straipsniuose vis prakiši tendenciją, kad nepriklausomoji Lietuva buvo viskas bloga, o dabar tik gera? Autorius kritikuoja dabartinę spaudos nelaisvę — negalėjimą parodyti tikrą gyvenimą, taip pat tuos lietuvių, kurie dabar stovi tautos priekyje ir nesirūpina savo tautos likimu. „Mes skęstame kitių tautų jūroje“, rašoma laiške. „Ir pasąksime, kaip pasąksdo Mažosios Lietuvos lietuviai, begarbindami Dievą ir kaizerį“, ir t.t.

Atsakymai į tuos klausimus, žinoma, verti Venclovos. Jis išsiginia, kad kada nors būtų niekinęs nepriklausomybės laikus. Jis ilgais propagandiniais išvedžiojimais ir vienu vienu pavyzdžiu įrodinėja, kad ir dabar yra spaudos laisvė. Girdi, J. Avyžiaus romanais „Kaimas kryžkelėje“ aštriai kritikuoja trūkumus, bet vis tiek buvo išleistas ir dar premija apdovanotas. Nesunkiai jis susitvarko ir su kaltinimu, kad priekyje stovintieji nesirūpina tautos reikalais ir leidžia tautai žūti. Rūpinasi, sako, kaip gi nesirūpina!

Ar tie Venclovos įrodinėjimai įtikina? Deja, neįtikina. Jau nebeįmanoma apie kitus Venclovos raštus, vien jo romanais „Gimimo diena“ yra šmeižtų rinkinys nepriklausomai Lietuvai suniekinoti. Ne, tokios Lietuvos nebuvo, kokią ją Venclova romane pristato. Jo ir kalbos apie dabartinę laisvę yra kaip išgverusi dėl per ilgą vargto gramofono plokštelę, girdėta ir per girdėta. O įrodinėjimai, kad apstatyti per prievartą visokiais rusiškais didžiaisiais broliais yra geriau gyventi, negu mažam vaidyti su kitataučiais, tiesiog yra spūvis į veidą net ir sau, jei Venclova dar laiko save lietuviu, nes tai yra parodymas, kad žmogus nebeįgėrė savęs, kaip lietuviu.

Tačiau apskritai gal ir gerai, kad Venclovai buvo leista nors ir tokiais nestipriais argumentais pasikalbėti viešai su tikru ar sugalvotu anonimu. Jo argumentų silpnumas leis skaitytojui pačiam išsiaiškinti, ko Venclova nepajėgia, ir būtent išsiaiškinti lietuviškai teisingai.

IR VASARĄ, IR ŽIEMĄ,
IR RUDENĮ, IR PAVASARĮ
ne tik maistu, bet ir kitomis gėrybėmis
Jei saviems padėti nori,
Padarysi tai tikrai,
Kreipkis tik tuojau pas TAURĄ,
Ir neliks kišenė kiura!

TAURAS

3, ST. DUNSTAN'S GARDENS,
LONDON, W.3.
Tel. ACO 4374

Atstovas Manchesteryje:
L. Puras, 79 Victoria Creeds., Eccles,
Manchester.

CHULIGANIZMO VAIZDAS

Rusiko-bolševikiško „rojaus“ blizgintojai Lietuvoje jau lioviesi besiteisinę, kad iš ribų išėjęs girtavimas ir chuliganizmas esą ne naujo auklėjimo ir „socialistinio“ neatsakymo padarinys, o tik „buržuazinų laikų atgyvena“.

Apie tai prabilo ir rašytojas R. Lancauskas (Lit. ir Menas, lapkr. 26). Sako: „Ilgą laiką be reikalo buvo vengiama kalbėti apie „nepageidaujamus reiškinius“, buvo stengiamasi daug ką nutyėti ir užtušuoti. Atseit, tai „praeities atgyvenos“, apie jas neverta plačiai rašyti, nes savaime išnyks. Dabar matom ir suprantam, kokią žalą atnešė panašios nuotakos“.

„Prieš keliasdešimt metų mokinys bijodavo sutikti vėlyvą valandą klasės auklėtoją ar direktorių. Jam grėsė elgesio (pažymio) sumažinimas arba pašalinimas iš mokyklos. Dabar jis nieko nebijo. Jis viešai rūko ir apžiūrinėja alkoholinių gėrimų lentynas. Užsiorės — nusipirks vyno ir cigarečių. Ne, šitaip neatsakingai prekiaujant chuliganizmo ir kitokių nusikaltimų sumažėjimo tikėtis neverta“.

„Praėjo nemažai laiko nuo nutarimo (dėl kovos prieš chuliganizmą) paskelbimo, o chuliganizmo atvejų kiek nori... Vakar Vilniaus arba kito stambesnio miesto“.

SOCIALISTINIS KIAUŠINIS IR GAIDYS

Visi ūkiai lygūs bolševikinėje sistemoje, bet sovchozai, pasirodo, besą „lygesni“ už kolchozus. Rugšėjo 14 d. Tiesoj vieno paukščių ūkio vadovas rašo:

„Rokiškio rajone yra du paukštynai. Uždaviniai jų vienodi — ko daugiau surinkti kiaušinių, pagaminti paukštienos ir, be abejoj, žiūrėti, kad visa tai ūkiui duotų pelno. Tačiau taip atrodo tik iš pirmo žvilgsnio“.

Ir pasakoja, kad kolchoziniam paukštynui tenka tik seilę varvinti žiūrint į privilegijas, kokią turi sovchozinis. Mat, sovchozinis paukštynas priklauso respublikiniam paukštinkystės trestui, o kolchozinis paliktas verstis „nepriklausomai“. Sovchozinis paukštynas gavo teisę parduoti valdžiai 750 tūkstančių kiaušinių kaip „dietinius“ (po 2 kapeikas brangiau), o iš kolchozino už tokią kainą perka tik 31% kiaušinių. Todėl, sako kolchozinio paukštyno vadovas, „mes iš anksto žinome, kad už tokius pat kiaušinius, už lygiai tokį pat darbą gausime keturiais tūkstančiais rublių mažiau“.

Kolchozinis paukštynas negauna pirkti mineralinių pašarų vištoms, o be jų — kiaušinių lukštai silpni. O juk, sako, senų lėkščių šukų trims dešimtims tūkstančių vištų negi pririnksi...

Zuvų atliekų (baltyminio pašaro) anksčiau galima buvo pirkti Klaipėdoje, bet kai nos skirtumas — sovchozui 4 kapeikos kilogramas, o kolchozui 28... Pagaliau ir už

(I)

DIEVO KARALYSTĖS ŽINIOS

DIEVO KARALYSTĖ — JOS ĮKURIMAS IR PASIRODYMAS

„Ir ateis visų tautų pageidavimas.“ — Agėjo 2:8.

„Anuo gi metu Jeruzalę vadins Viešpaties sostu, ir visos tautos susirinks į ją vardan Viešpaties Jeruzalėje ir nevaiks čios paskui savo piktos širdies neibumą.“ — Jeremijo 3:17

„Paskutinės dienos, Viešpaties namų karnas stiprai stovės ka.nų viršūnėje.“ — Mikėjo 4:1,2.

TYRINĖDAMI dieviškąjį planą, mes jau sužinojome šį tą apie „Dievo rūstybės dieną“ ir pamatėme, kad ji degins visokią nuodėmę ir saviemilę, bet dabar, pasinaudodami Biblijos šviesa, pažvelgsime į pageidaujamąjį įsteigimą Dievo karalystės, kurioje visos žemės giminės bus palaimitos; nes, pašalinus netikusį esamojo laiko ir praeities nusiustatymą, bus įvesta nauja ir daug geresnė tvarka.

Kai garsinantys artimos ateities įvykiai veda pasaulį į baimę ir išgastą, kurie gi žiūrį į tuos dalykus gyvendami „Aukščiausioji slėpnyje“, tie pastebi už priespaudų debesų skaisčią šviesą, kuri verčia juos žiūrėti aukštyn, pakelti savo galvas ir džiaugtis, nes jų išgelbėjimas priartėjo, o taip pat pagalba visiems, kuriuos Jėzus atpirko savo brangiu krauju. Palaiminimas ateiti ant visų tada, kai „užtekės Teisybės Saulė, ir sveikata bus po jos sparnais“. — Malakijo 4:2.

Ką mes jau iki šiol aiškinom, yra taip aiškiai apreiškta, kad paprastas skaitytojas galėjo pasinaudoti. Bet dabar mes nagrinėsime dalykus, kurių išmanymui reikia nuodugnesnio Viešpaties žodžio ištiri mo ir stipresnio tikėjimo, nes svarstysime dar nematomus dalykus, į kuriuos įsižiūrime tik tikėjimo akimis. Juk iš Dievo žmonių reikalaujama, kad jie vaikščiotų tikėjimu, o ne regėjimu, ir tikėtų tam, ką Dievas yra žadėjęs ir ką Jis gali pilniausiai įvykdyti. — Romiečiams 4:18-21.

to gatvėse dar pamatysime būrius besibastantių vaikų su cigareėmis dantyse. Jų ruziononijos bukos ir žuimos, jiems nieko nereikia stumti.ėti praėiv, ji išplusti arba net paeisti į darbą kumscius. žmogus turi quoti jiems keną, jei nori sveikas grįžti namo. Istisas valandas, net iki vėlaus vidunakčio, tie vaikėzai be jokio tikslo (išskyrus norą prisigerti ar ką nors užkabinti) vaikiojasi gatvėmis, stumdoosi namų tarpvartėse“.

Rašytojas pakaitoja kito asmens tame pačiame laikraštyje ketą klausimą: „Ar nebūtų geriau, jei visuomenė aiškiai žinotų, kur ir kaip, kiek nusikaltimų įvyko mieste, rajone, tavo gatvėje“.

Ryšium su tokiu klausimu pažymėtina, kad Lietuvoje jau 26 metai gaioja rusų bolševikinės spaudos „tradicijos“: apie nemalonus įvykius laikraščiuose tyla. Tik po ilgo laiko kokia nors proga prisimenama, kad ten ir ten, pvz., apvirto sunkvežimis ir žuvo keliolika mokyklon vežamų vaikų, kur nors įvyko gaisras ir sudegė žmogus, arba pamini ir chuliganus, kai po kelių savačių ar mėnesių teisme vyksta byla. Bet tai tik nutrupos. Šiaip atrodo, kad „tarybiniam rojui“ nei automobilių susiduria, nei lėktuvai nekrinta, nei gaisrai, nei nusikaltimų neatsiūnka... (E)

tiek neparduoda, nes, esą, visas žuvų atliekas sunaudoja trestui priklausančiai paukštynai, t.y. sovchoziniai.

Lempų viščiukams šildyti sovchozas gavo daugiau, negu visas Rokiškio rajonas. Rokiškio kolchozinas paukštinkas negali suprasti, kodėl taip elgiamasi. Atsakymą gaėtų rasti sovietinėje konstitucijoje, kuri skeepia, kad valstybinė nuosavybė esanti tobiliausia socialistinė nuosavybė. Negi gali dabar valdžia leisti, kad atrodytų, lyg tartum konstitucijoje būtų klaida...

Bet biurokratinė kontrolė nepamiršta ir kolchozų. Paukštinkas sako:

„Jei gaidys išsuka sparną, nusilaužia koją, tenka kirsti jam gaivą. Nukirsti nesunku, bet kur jį padėti. Ūkiai priversti kviesti specialią komisiją, veterinarijos gydytoją, rašyti ilgiausią gaidžio žuvimo aktą, o patį gaidį nešti į kapiną. Kitaip pasiegsi — revizorius devynis kailius nuplups. Panaši bėda būna ir su įskilusiais kiaušiniiais, kurių vasarą negali nė dienos palaikyti“...

Sia prasme netgi kolchozų skylininkai yra geresnės padėty: jie dar gali be komisijos savo gaidį suvalgyti arba net ir turgų parduoti. (ELTA)

— Vietname amerikietis gydytojas gražinėjosi sužeisto kareivio gerklėje ir kažkur iš po liežuvio šaknų jam į saują iškrieto maža šautuvo granata — inčo diametro ir dviejų inčų ilgumo, ir kai visi išsigandę sužiuro, kai jis sužinojo, kas tai per daiktas, smuko pro duris, pabėgėjo, padėjo žemėn ir pats kaip kulka įšovė atgal į operacinį kambarį.

Savo mokslumų ar išmintimi niekas negalėtų nieko apie tai sužinoti; bet visi, kurie buvo šventosios dvasios patepti, tiki galybei Dievo, apie kurį pasakytą: „Nepražuvo nė vienas žodis iš viso to, ką gera jis yra kalbėjęs“ (1 Karalių 8:56); šitie pilnai pasitiki ir kantriai laukia visus pažadėtus gerus dalykus vykstant.

Pirmame antrame Šventraščio Studijavimo tomuose mes įrodinėjome, kad „Pagonių Laikai“, — nuo vaizduojančios Izraelio karalystės pašalinimo iki Mesijinės karalystės įkūrimo, — turėjo pasibaigti po 1914 metų. Po mūsų Viešpaties antro atsilankymo, įvykusio 1874 m., buvo laikas „plūties“, kurios pirmesnėje dalyje įvyko surinkimas Kristaus jaunosios; vėlesnėje to priespaudos laiko dalyje bus griauamos dabarties įstaigos ir prisirinama įsteigti savo Karalystę. Pasinaudodami tad pranašingojo žiburio šviesa (Psalmė 119:105; 2 Petro 1:19), pažiūrėkime dabar į kai kurias pranašystes, kalbančias apie šitos Aukščiausiojo Karalystės įsteigimą. Ji bus penktoji visuotinė žemės viešpatystė be pabaigos; ir joje bus palaiminti visi jos piliečiai. Jos įkūrimas buvo pavaizduotas trimtavimu Jubilėjaus trimtais (3 Mozės 25:9); todėl per pranašą Agėjų (2:8) pasakyta, kad pagaliau ji bus pripažinta, kaip „visų tautų pageidavimas“.

Dabar atkreipsime dėmesį į įsteigimą „Dievo karalystės“, arba „dangaus karalystės“, bet atsiminkime, ką jau sužinojome iš Šventojo Rašto (skaitydami pirmąjį Tomą 302-315 psl.) apie tos karalystės valdytojus ir kas juos sudarys.

(Bus daugiau)

Kas domisi TIESA, reikalaukite v e l t u i spaudos šiuo adresu:

Lithuanian Bible Students,
212 E. 3rd. Street,
Spring Valley, Ill. 61362. U.S.A.

— Apmokamo skelbimo teisė —

Europos lietuvių kronika

LONDONAS

KALĖDŲ ŠVENTĖS LONDONE

Kalėdų šventės Londone buvo tokios ramios, jog, tur būt, pirmą kartą savo gyvenime taikos metu londoniečiai taip praleido jas. Miesto susisiektas buvo labai sumažintas, o laikraščių nebuvo net visos tris dienas.

Lietuviškoje kolonijoje jos praėjo pakilioje dvasioje, bet taip pat ramiai.

Kaip, ir visuomet, šventės prasidėjo vidurnakčio pamaldomis Lietuvių bažnyčioje, kurias atnašavo klebonas kun. J. Budzeika. Pamokslu metu buvo perduotas kalėdinis sveikinimas bažnyčios nariams ir palinkėta vienybės.

Kalėdų I dienos 11 val. ryto pamaldose dalyvavo Lietuvos Min. B.K. Balutis, pasiuntinys patarėjas V. Balickas su šeima ir daugelis tolesnių miesto pakraščių lietuvių.

Po pamaldų klebonas pakvietė Ministerį, V. Balicko šeimą, choro vedėją J. Černį, visus dalyvavusius choristus į kleboniją arbatėlei.

Prie ramios Londono nuotaikos prisidėjo ir Londono Sporto ir Soc. klubas, kuris buvo uždarytas Kūčių ir Kalėdų I dienom.

NAUJŲJŲ METŲ SUTIKIMAS

Naujųjų Metų išvakarėse Londono lietuvių susirinko į Sporto ir Socialinio Klubu patalpas, kur vyko Naujųjų Metų sutikimas. Šių metų sutikimas buvo sujungtas su Liet. Atgimimo Sąjūdžio Londono skyriaus tradiciniu kaukių balium, kuris praėjo pakilioje nuotaikoje, sujungdamas porą šimtų šeimų į vieną šeimą. Geriausios kaukės buvo premijuotos. Pirmąją premiją gavo Z. Baublėnė („Batman“), antrąją — B. Namajuškienė („Senis Besmegenis“).

Šokiams grojo Petro Parulio Late Hours kapela. Be to, tenka pastebėti, kad šiame vakare ypač aktyviai dalyvavo ir jaunimas.

1966 metams baigiantis, kapela pradėjo groti „Lietuva brangi“. Pradėjus varpams skambėti, pasigirdus laivų ir fabriku sirenom, P. Mašalaitis sveikino su 1967 metais visus lietuvius, kur tik jie bebūtų — Lietuvoje, Sibire, saulėtojo Kalifornijoje ar Australijoje, — linkėdamas būti ištikimais savo tautai ir Tėvynei.

Žengiant į 1967 metus, tektų pagalvoti apie erdvesnes patalpas, nes tokie bendro pobūdžio subuvimai sunkiai sutalpina visus.

ROCHDALE

SUSIRINKIMAS

Sausio 12 d., šeštadienį, 6 val. vak., Ukraičių klube (80 Molesworth St.) šaukiamas DBLS Rochdale's skyriaus narių metinis susirinkimas.

Skyriaus narius, N. B-vės akcininkus ir visus prijauniančius prašome gausiai dalyvauti.

Skyriaus Valdyba

PADĖKA

Manchesterio Socialinio Klubu Valdybai ir nariams nuoširdžiai dėkoju už parėmimą manęs sergančio ir atsiuntusius man 4 svarus — Kalėdų dovanų.

Tariu lietuvišką aciu.

Bronius Sagurskis

NAUJA ILGO GROJIMO LIETUVOS ATSIMINIMŲ PLOKŠTELĖ

Šioje plokštelėje įsigrsite: „Lietuva“ — dainuoja Lionė Juodytė; „Palikta šalis“ — A. Brazis; „Tėviškės namai“ — B. Budrūno. Kaina su persiuntimu — 2.10.0.

Turėdami namuose Lietuvių Enciklopedijos 35 tomus, visada joje rasite atsakymus į bet kuriuos jums kilusius klausimus. Tai tautinis lobis tiek jums, tiek jūsų vaikams. Šiuo metu galima ją užsisakyti ir iš karto visus tomus, išskyrus 15 tomą, kuris skirtas specialiai Lietuvai ir taip pat netrukus pasirodys. Duodama išimokėtinai.

Naujai išleista vaikams spalvavimo knyga „Algis ir Alytė“ su trumpais eilėraštais. Didelio formato, 20 puslapių. Graži dovana vaikams. Tik 4 šil. su persiuntimu.

Lithuania under the Soviets — Portrait of the nation, 1940-45, by S. Vardys — 2. 11.6.

Vysk. P. Bučio atsiminimai — 1.54. Baltosios pelytės kelinė į mėnulį — 11 š. J. Variakojis — 4 Pėstininkų Lietuvos karaliaus Mindaugo pulkas — 1.20. N. Mazalaitė — Miestelis, kuris buvo mano — 0.18.6.

N. E. Suduvis — Vienų vieni — 1.94. G. Papini — Šv. Augustinas. Jo gyvenimas ir darbai — 1.20.

Gaunama: D a i n o r a , 14 Priory Rd., Kew, Surrey.

LIETUVIŠKOS PAMALDOS

HUDDERSFIELD — sausio 8 d., 1 v.p.p. BRADFORD — sausio 15 d., 12.30 val.

CORBY — sausio 15 d., 12 val., šv. Patriko bažnyčioje. Šeštadienio popietėje parapijiečių lankymas.

COVENTRY

LIETUVIŠKOS KŪCIOS

Coventrio Liet. Moterų Komitetas, vadovaujamas Aldonos Mineikienės, surengė lietuviškas Kūčias lietuviams, kuriose dalyvavo per 70 vietos lietuvių ir svečių iš kitur, jų tarpe ir Coventrio DBLS skyriaus garbės narys J. Johnstonas.

Gražiai papuoštoje Lenkų klubo salėje, iškilmingas Kūčias pradėjo kun. A. Geryba iš Nottinghamo Jaunimo Židinio, palaimindamas stalą ir tardamas žodį. Meninė dalyje pasirodė L. Švalkaus vaikai, Paulavičienė ir Gylis, padeklamuodami keletą dalykėlių. Vėliau buvo bendrai pagiedota ir padainuota.

Kalėdų pirmąją dieną kun. A. Geryba atlaikė miesto lietuviams šv. mišias.

JAUNOJI MENININKĖ

Gruodžio 18 d. Lenkų klube įvyko dailės darbų paroda, kurią suruošė Lenkų Kultūrinis Klubas. Šioje parodoje su savo darbais dalyvavo ir dail. Genovaitės Johnstonienės vyr. klasės mokinės. Gražiai pasirodė 15 metų Irena Koncevičiūtė su savo jūros vaizdais. Tai gabi ir daug žadanti mūsų jaunoji menininkė.

DERBY

KALĖDŲ EGLUTĖ

Gruodžio 18 d. DBLS Derby Skyriaus Šalpos Komitetas surengė gražią eglutę vietos lietuvių vaikučiams. Šiame eglutės parengime dalyvavo daugelis vaikučių su tėveliais ir svečiais. Pirmą kartą Skyriaus naujos klubo patalpose susirinkę, mūsų tautiečiai tikrai galėjo pasidžiaugti. Patalpos gražiai ir skoningai apkarbinėtos papuošalais ir balionais, o ir pati eglutė tiesiog skendo papuošaluose. Prie eglutės buvo parą daryta prakartėlė, prie kurios stovėjo pieinėliai (Steponas Junokas, Mykolas Bendikas ir Petras Juknevičius) ir vienas angelėlis (Irena Bendikaitė).

Skyriaus pirmininkas P. Sarapinas pasveikino susirinkusius. Angliškai sveikino J. Levinską. Dar tarė žodį svečias iš Nottinghamo kun. A. Geryba.

Vaiukučiai buvo susodinti prie skanumynais apkrauto stalo, kur jie vaišinosi ir džiaugėsi. Kalėdų senelis (J. Levinską), lydimas angeliuko ir pieinėlių, atėjo pasirašyti dovanas lazdai ir nešinas ypač dideliu maišu. Vaiukučiai seneliui atsidėkojo dainomis, deklamacijomis arba nors lietuvišku aciu. Gaila, kad ne visi tėvai stengiasi vaikus pramokyti lietuviškai nors padėkoti.

Dovanas gavo ne vien tik mažieji, bet net ir pats Kalėdų senelis — lietuviškų „vaistų“ buteliuką reumatui gydyti ir kojoms sustiprinti, pagal įteikėjo J. Šližio dožių ir deklamaciją. Be to, ir mūsų mišiam svečiui kun. A. Gerybai to vakaro susirinkusiųjų aukomis per Kalėdų senelį buvo įteikta kukli dovanėlė, už kurią kunigas taip pat turėjo padeklamuoti ir su vaikučiais sutartinai sušuko seneliui tris kartus valio!

Galiausiai mažasis Vytenis Zinkus pianinu paskambino keletą kūrinių. Be to, Skyriaus Šalpos Komiteto narė M. Raulinaitienė pasveikinta gimimo dienos proga ir apdovanota S. Sarapinienės tortu ir gėlėmis.

Už tą gražų parengimą ypatinga padėka tenka nenuilstantiems darbuotojams S. Sarapinienėi, M. Raulinaitienei, P. Stanaitytei, M. Šeivai, B. Zinkui, A. Kulikauskui ir P. ir R. Popikams.

J. Levinską

MANCHESTERIS

VAIKŲ EGLUTĖ

Manchesterio Lietuvių Koordinacinis Komitetas 1967 m. sausio 7 d., šeštadienį, 5 val. vakare, Manchesterio Lietuvių Socialinio Klubu patalpose rengia Vaukų Eglutę, kurios metu Kalėdų Senelis apdalsys vaikučius dovanėlėmis. Programą prie eglutės atliks skautai. Po eglutės vaikai bus pavaišinti arbatėle.

Kviečiami tėveliai su vaikučiais į Eglutę atsilankyti.

Rengėjai

ITALIJA

CASTELNUOVO ŠAUKSMAS

Italiją užplūdę potvyniai per kelias dienas padarė daugiau žalos, negu penkerius metus trukęs karas. Daug kur dar ir šandien matyti ūkių su paskendusiu ar vandeny plūduriuojančia manta ir galvijais; sugadinta daug ūmonių (neskaitant jau meno kūrinio); daug gyventojų yra likę be pastogės.

Nukentėjo ir vietiniai saleziečiai, ypač Florencijoje (kur veda didelį profesinį centrą) ir Venecijoje, šv. Jurgio saloj (mechanikos ir spaudos mokykla): apsemtos virtuvės ir spaustuvės su visais įrengimais, su žaloti mokyklų pastatai, mokiniai perkelti į kitas vietas.

Castelnuovo saleziečiai lig šiol nuo potvynių nenukentėjo, nes šiaurinėje Italijoje, Alpių papėdėje, oras protingesnis, ir iki dabar jokių pavojų nebuvo. Vaikai irgi linksmos, mokosi ir laukia sniego!

Tačiau potvynių pasekmes jaučia ir tie, kurie nėra tiesiogiai nuo jų nukentę, todėl ir mes.

Nors valdžia ir stengiasi išlaikyti pirmąsias kainas, vis tiek už kai kuriuos produktus (pvz., benzina) jau reikia mokėti daugiau (sako — pašalpa nukentėjusiems nuo potvynių), ir kai kurie pragyvenimo reikmenys, kaip mėsa, daržovės, vaisiai, — brangesni. O visa tai atsiliepia ir į negausius mūsų finansus.

Nuoširdus aciu visiems, kurie dosnia ranka prilaikys, kad lietuviškasis jaunimo židinys Italijoje nepaskęstų!

Užgimęs Kristus gausiai teatlygina!

K. Pranas Gavėnas

Istituto Salesiano Lituanos

Castelnuovo Don Bosco (Asti), Italy

PRANCUZIJĄ

LIETUVES TARPTAUTINIAM

KATALIKŲ SUVAZIAVIME

Lapkričio 7-9 d.d. Paryžiuje įvyko Pasaulio Moterų Katalikų Organizacijų Unijos (UMOC) studijų dienos, tema „Moters laisvė šių dienų gyvenime“.

Siame tarptautiniame suvažiavime dalyvavo 70 kraštų katalikų organizacijų vadovės, atvykusios iš visų pasaulio kontinentų. Pasaulio Lietuvių Katalikų Organizacijų Sąjunga (PLKOS) atstovavo B. Slepetytė-Venckuvienė.

Studijų dienų metu nagrinėtos moters laisvės problemos: įvedybiniame, socialiniame - visuomeniniame ir bažnyčios gyvenime.

Lapkričio 10-11 d.d. Paryžiuje įvyko Pasaulio Katalikų Moterų Organizacijų Unijos (UMOC) tarybos posėdžiai. Juose PLKOS atstovavo B. Venckuvienė (iš Paryžiaus) ir V. Lušytė (iš New Yorko).

Tarybos posėdžių metu įvyko naujo UMOC Tarptautinio Biuro (egzekutyvo) rinkimai. PLKOS atstovė B. Venckuvienė išrinkta trečią kartą iš eilės naujai ketverių metų kadencijai į UMOC Tarptautinį Biurą (vienintelė iš pavergtųjų tautų atstovų).

UMOC posėdžiuose lapkričio 12-13 d.d. B. Venckuvienė pakviesta pavergtųjų tautų klausimų ekspertės pareigoms Pasaulio Katalikų Moterų Organizacijų Unijoje. Šiai unijai priklauso 36 milijonai organizuotų katalikų moterų.

PR. LIET. B-NĖS SUSIRINKIMAS

Paryžiuje lapkričio 6 d. Prancūzijos LB Krašto Valdybos pastangomis suauktas visuotinis lietuvių susirinkimas. Šio susirinkimo metu Prancūzijos lietuvių jaunimo atstovai, dalyvavę PLK Chicagoje (E.Liutkutė, P.Puznaitė, K. Masulytė ir M. Pagnier) padarė pranešimus apie kongresą ir pasidalijo kelionės į JAV išpu džiaus.

Susirinkime dar buvo pasižiūrėta filmo iš Paryžiaus lietuvių tautinių šokių grupės pasirodymų ir vaizdų iš pasaulinio lietuvių jaunimo kongreso.

PR. L. B. KRAŠTO TARYBOS

POSEDIS

Paryžiuje gruodžio 9 d. suauktas Pr. LB Krašto Tarybos posėdis, kurį pravedė Tarybos pirmininkas A. Venskū.

Posėdis pradėtas susikauptimo minute, pagerbiant neseniai mirusio žymaus lietuvių patrioto, diplomato, politiko, buv. Pr. LB Krašto Tarybos bei Valdybos pirmininko Eduardo Turausko šviesų atminimą.

Posėdžio dienotvarkėje: Pr. LB statuto peržiūrėjimo ir papildymo klausimai, Revizijos Komisijos pranešimas, Komisijų veiklos klausimai ir naujos Krašto Valdybos rinkimai. Į valdybą išrinkti: kun. J. Petrošius — pirmininku, P. Mončys — vicepirmininku ir sekretoriumi, P. Klimas — iždininku.

VYT. ŠARŪNAS

TREČIASIS LAISKAS

ANAPUS ATLANTO

Slavų ir rytų Europos istorijos amerikiečių istorikų draugijos padalinys kasmet suaušia konferenciją, kuri šįmet buvo New Yorke tik prieš N. Metus. Vieną posėdį paskyrė temai: Trys mokslo židiniai — Kijevas, Vilnius (rašė: Vilno), Praga. Vilniaus iškisimas centru tarp ukrainų Kijevo ir čekoslovakų Pragos įdomus, bet lietuviui labai malonus. Tiesa, vienu metu žydai Vilnių vadino „antrąja Jeruzale“.

Lietuvių katalikų Amerikoje buvimo paminklas Nek. Pras. katedroje sostinėje Washingtone — Šiluvos kopyltėlė (kainavusi per 230.000 dolerių) jau ima duoti „tautinių“ dividendų. Aukščiausiu Amerikos kariniu medaliu apdovanotas pirmas marinas, seržantas O'Malley, atėjo į katedrą su motina ir sesutėmis padėkoti Aukščiausiam ir buvo nufotografuotas Šiluvos kopyltėlėje — meniškai katedros išpuodingiausioje vietoje. Vietos dienraštis išspausdino nuotrauką per 4 skiltis.

Bostonas iki nesėdžių laikų buvo „aukštųjų intelektualų“ sostinė Amerikoje. Užsilikusios nuotaikos bene paveikė čia apsigyvenusius lietuvius, latvius ir estus susimesti Baltijos draugijon, ruošti savo tautiečių aukšto muzikos meno koncertų eilę žymioje Jordan salėje. Paprastai būdavo po 3 koncertai kas metai: lietuviškas, latviškas ir estiškas. Anądien tėvas ir sūnus Vasyliūnai, smuikininkas Izidorius ir pianistas Vytenis, pateikė Mozarto, Brahmsio ir A. Račiūno kūrinių. Sonatą A minor Račiūnas parašė 1962 m. Vasyliūnai ją pirmąsyk Amerikoje atliko. Vietos spaudoje koncertai susilaukia įvertinimų. Gaila, kad New Yorko, Chicago, Clevelando, Philadelphia, Los Angeles, ir Washingtono lietuvių nepasėkė Bostoniečių tautiečių kultūrinės iniciatyvos! Kiek baltiečių muzikos ir talentų būtų buvę parodyta atrinktiems amerikiečiams klausytojams!

Vyriausiam Lietuvos Išlaisvinimo komi

CHICAGOS ANGLIJOS LIETUVIŲ KLUBAS

Buvusių Anglijos lietuvių klubas pradėjo savo šeštuosius veiklos metus. Klubas tikslas yra padėti nelaimės ištiktiems tautiečiams, remti Britanijoje ir kitur jaunimą, spaudą, aktualius visuomeniškus reikalus, Lietuvos laisvės kovą. Jam priklauso visi tautiečiai, kurie yra gyvenę po Britanijos vėliava.

Šių metų pobūvis atnešė nemažą pelno. Gruodžio 4 d. valdybos ir narių susirinkime pelnas paskirstytas šitaip: 100 dol. Lietuvių fondui (jau bus tie 400 dol.), Jaunimo Centru 25 dol., Balfui 25 dol., Vasario 16 gimnazijai 25 dol., Nottinghamo Jaunimo Židiniui Anglijoje 25 dol., prez. dr. Griniaus paminklui 25 dol., A. Kaulėno paminklo statybai 25 dol., o „Europos Lietuviai“ ir kitiems svarbiems reikalams bus paskirstyta pagal reikalą. Ypač bus paremti skautai Anglijos ir jaunimo organizacijos bei mokyklos. Netoli trijų šimtų dolerių paskirstyta, o kasoj dar liko keletas šimtų nelaimės atvejui.

Susirinkime buvo taip pat išrinkta nauja valdyba, kuri jau šitaip pasiskirstė pareigoms: St. Matulis — pirmininkas, Br. Pužauskienė — vicepirmininkė, S. Polikauskienė — sekretorė, o gabūs mūsų K. Rožanskas — iždininkas, kaip ir visais veikimo metais iki šiol, A. Ragauskas — kultūrinių reikalų vedėjas. Kontrolės komisijon išrinkti: J. Kiburas, A. Rumša ir Balyš Brazdžionis. Po to buvo padėkota buvusiai valdybai, kuriai vadovavo Paliulis, ir aptartas veikimo planas. Bus stengiamasi sudaryti Klubu statutą.

Bal. Brazdžionis pakvietė artimiausioje ateity siųsti žinių ruošiamajai knygai apie Britanijos lietuvių. Gyvenusieji Anglijoje lietuvių turi daug nuotraukų. Medžiaga galima įteikti Chicagoje man: 2646 West 71 St. 60629.

Nutarta artimiausioje ateity surengti visiškus dirbusiems mažą vakariene kartu su nauja valdyba. Žinoma, didelė padėka priklauso ir dirbantiems ir visiem buvusiems lietuviams Anglijoje bei jų svečiams, kad tuos pobūvius remia.

Yra atsiųsti DBLS blankai-įgaliojimai Namų akcijoms perleisti S-gai. Kas tokias akcijas turi, prašomi pasitarti su Klubu valdyba. Mums tos akcijos nieko jau nebereikia.

Buvęs Klubu pirm. Paliulis pažymėjo, kad praėjusieji metai Chicago Klubui buvo kritiški, tačiau viskas baigėsi gerai, kai išsiaiškinta veikla. Susirinkimui pirmininkavo A. Pužauskas, sekretoriavo A. Rumša.

Buvę Anglijos lietuvių čia yra įsijungę į įvairias organizacijas, įsikūrę neblogiausiai, bet kartais ištinka ir nelaimių. Žinome, mesni veikėjai: A. Pužauskas, K. Rožanskas, J. Kiburas (pastarasis gabus šaržininkas ir dekoratorius), S. Kaulėnienė („L. Lietuvos“ red. kolegijoj). Jaunimas irgi dalyvauja įvairiose organizacijose.

Bal. Brazdžionis

tete įvyko dalykų, kuriuos vieni vadino križė, kiti — audra vandens šaukšte. Pasenusi energija, atrodo, užleido vietą naujai, kurios pajėgumą įrodys ateitis. Europai vis labiau leškant savų gilesnių kelių, gali būti, komitetas pajus reikalo vėl grįžti į gaires perstatančią Europą. Europoje dabar nėra kam ginti Lietuvos bylą, o Amerikos lietuvių turi savo ALTA (tarybą). Diplomatas St. Lozoraitis anądien pareiškė: „Pas kutinį 20-tį metų Lietuvos byla buvo ginama, nekeičiant metodų ir ne visuomet prisiimanant sparciai kintančią žmonių psichologiją“. Kai kada, gal ir nepaisant, kaip vokiečiai sakyti, politinės „konjunktyūros“?

Prisiminimuose apie prez. Smetoną jo adjutantas V. Šliogeris teigia, kad nepriklausomų lietuvių nenoras per 18 metų užmegztį santykių su Lenkija turėjęs, be viešos (Vilniaus), ir neskelbiamą prieštą: „baimę lenkų kultūrinės įtakos“. Jos bijojęs prez. Smetona, sakydamas: „Naujosios Lenkijos kūrėjas, Pilsudskis-Giniotus, norėjo susieti Lietuvą ir Ukrainą su Lenkija federacija“. Amerikiečiai ukrainai mini 100 metų sukaktį savo žymaus istoriko prof. Mykolo Hruševskio, parašiusio 10-ties tomy Ukrainos istoriją. Įdomu, kad ir šis norėjęs Lietuvos - Gudijos - Ukrainos federacijos, tik be Lenkijos, nes bijoję lenkų (kaip ir didrusių) įtakos. Savo pažiūras išdėstė vokiečių kalba Ukrainische Rundschau žurnale 1909 m. straipsnyje „Ukrainė, Weisrussland, Litauen“. Hruševskio atminimui ukrainų istorikų draugija išleido specialų Ukrainišką Istorik žurnalo nr. (1-2, 1966 m.).

Amerikiečių žydų leidžiamasis Commentator savaitinukas rašo: „Rygą šį pavasarį lankęs ukrainas nustebejęs pasakojo, kad visur girdėjęs vien latvių kalbą. Sako, ir Vilniuje visi tesikalbą lietuviškai“. Kažin kuo atsiremdamas šis ukrainas taip apie Vilnių sprendė?

PRAGYVENIMO KLAUSIMAI

Pasiremdama Vilniuje leidžiamo Liaudies ūkio žurnalo (1966/9) duomenimis, vokiečių kalba leidžiamoji „ELTA-Presse-dienst“ pateikia Lietuvoj atlyginimo minimumą (40 rublių) gaunančio asmens mėnesinę išlaidų samatą. Maistas — 22,50 rb., apranga — 11,25, butas, kuras, švieša, vanduo — 1,79, švaros palaikymas ir patalysmai, susisiektas — 2,38, mokesčiai — 1,25, kitos išlaidos — 83 kapeikos. ...Negalima nepastebėti buto (?) pigumo, taip pat ir mokesčių nedidelės sumos. Aprangai 11 rublių per mėnesį irgi nedaug, bet kai tai yra daugiau kaip ketvirtadalis pajamų, dalykai pradeda atrodyti kitaip. Daugiau kaip pusė (56,2%) pajamų maistui — žiauru, bet kai tai yra tik 22 su puse rublio per mėnesį (75 kapeikos dienai), tai vėl neatrodo daug. Keliauninkai pasidžiaugia, kad geriausiam Vilniaus restorane turėjęs progos papietauti už pusantro rublio ar net dar mažiau, — nebrangu. Bet kur ir kaip papietauti, jei turėti išties dviem dienom tik pusantro rublio? Tie duomenys sako, kad gal šiaip taip galima verstis bent su 140 rublių pajamų per mėnesį. Bet tai tik aukštųjų pareigūnų pajamos. O su 60, su 40 ir net mažiau rublių per mėnesį — minios. (Kiek pensininkų, gaunančių 12 ar 15 rublių per mėnesį!). Vis dėlto žmonės su tomis pajamomis (ir kainomis) gyvena, ir tai yra mįslė, kurios neatspėja nei iš tolo stebintieji, nei ten pat vietoj apsilankiusieji. Vie nintels paaiškinimas — slaptazodis, kurį visi yra girdėję („kombinuoti“), bet kurį panaudoti moka tik apie 25 metus pasimo kiusieji, kaip „statomas komunizmas“ (E)

JEI REIKIA PASIŪSTI SIUNTINI

— KREIPKIS Į

LIETUVIŲ NAMŲ BENDROVĖ,

2, LADBROKE GARDENS,

LONDON, W.11.

EUROPOS LIETUVIS — LITHUANIAN WEEKLY

Printed and Published in Gt. Britain by the Lithuanian House Ltd., 1, Ladbroke Gardens, London, W.11. Tel. PARK 2470.

Leidžia D. Britanijos Lietuvių Sąjunga ir Liet. Namų Akc. B-vė. Redakcija rankraščius taisy ir trumpina savo nuožiūra.

Prenumeratos kaina: metams 50 šil.; dolerio kraštuose — 6 dol. metams; Vokietijoje — DM 22.

Už laikraštį kieno nors spausdinamųjų skelbimų turinį nei leidėjai, nei redakcija nesiima atsakomybės.